

בקרוב לארץ. ספרתי להם איך באו חלוצים לפני 24 שנים, איך עלו ואיך נחקבלו בארץ, מה טעאו שם וכמה בודדים וגלמורים ובלתי מובנים היו במשך הרבה שנים ומה יש היום. שוב רקדו וששו בדבקות, ובינחים אחרחי לישיבה שקבעתי עם השעה"צ בערב.

על פי עצת דובקין נצלתי את החופש הראשון בערב שהיה לי ללכת לביאטר היהודי. חתנהגות פרועה ומשומצת כזו של הקהל טרם ראיתי מימי. ישבו שנים שלשה במקום אחד, נדחקו והדפו איש את אחיו, נצטפפו סמוך לבמה, חרפו וגרפו והכו איש את אחיו, מהאו כפים לכל ארמיסט בהופיעו על הבמה (באמצע המשחק) - והמשחק עצמון שתי אנקדיסות שטחיות, חפלות, סמולאות הלצות זולות, גסות, ציניות, מחוסרות טעם, ברק וחוכן ויופי, שריח האטליו ובית המרוח נודף מהן - והקהל צהל לקראת הלצה מלוכלכת, השחולל והתפקע סצחוק. המשחקים והקהל היו ראויים זה לזה. הרגשתי כל הזמן בחילה, ועד שלא נגמרה המערכה השלישית קמתי והלכתי.

ג' חשרי
17 ספטמבר
יום ב'

מעשר עד שתיים ישיבה עם השעה"צ בשאלת האחד. דברתי אתם על קושי ההתלכדות בארץ ועל מהות שאלת האחד, על האחריות התנועה כלפי פנים וכלפי חוץ, על המאמצים הנדרשים בשעה זו מאת התנועה, על אחד שלשת הגופים. אמרתי להם לא מו"ם אלא בירור

חברי אני דורש-מחם, ואם כי הם כבר פסקו פסוקם בשלילה - אני רוצה שיבחנו שנית את השאלה.

מהם פתח פורמנסקי. האחד אינו צורך של התפתחות טבעית כי אם חוצאה של מצב קשה בארץ. המפלגות בארץ הן חופעה טבעית ומוכרחת, והוא הדין עם המפלגות בגולה. רק ענייני הרגע המצומצם מקרבים את א"ה והפה"צ - אין זאת התלכדות סתוך מעוף אחד. שאיפת האחד חולנית, מהוך מצב קשה; האחד אינו רעיוני ומציאותי, כי אם מציאותי, וגם המציאות היא רק אר"ית, ולא מציאות עם ישראל כולה. ואם אין התקרבות רעיונית עמוקה - מהו האופק של האחד בגולה. היא חביא לידי הרס התנועה בגולה (הרס פוע"צ והתאחדות). אנו מעוניינים בקיום הגושים האלה, כי הם פרודוקט חי של עם ישראל וילידי הדיפרציאציה. מפני זה אין לדבר על אחד. סתוך מוצא מסב קשה אין בונים פרספקטיבה. יש רק שאלה של קואופרציה. יש עוד נמוק פסיכולוגי נגד: הזיקה לגוף מיוחד בארץ הוא כוח סתוך בגולה. מפלגה רחבה בכמותה בארץ לא תהא חשובה באיכותה בשביל הגולה. השה"צ היא תנועה נוער מגשימה, גורם העצמיות חשוב לתנועה נוער. הנמוקים המתייבים את האחד הם רק מחייבים קואופרציה, ולא התמזגות ובטול העצמיות. כלום לא יבא האחד לידי הקטת מפלגות חדשות יש אגף ימני שאינו מחייב את האחד.

י אורנשטיין - לא נמוקים פסיכולוגיים אלא פוליטיים מונעים את האחד. אין זה כלל אחד של שתי מפלגות כי אם כניסת מפלגה אחת, שתכנה נחרקן, למפלגה שנית. הגוש השלישי הנתבע אף

הוא לבניסה יש לו חוכן פוליטי משלו ועתיד. אילו לא היו הבדלי דעות בינינו ובין המפלגה לא היו המניעים בגולה מעכבים בעד - נחנך את הגולה, ולכן השאלה היא - המצע של האחד. מחטטים הפוליטים שבגללם לא אכנס לא"ה לא אכנס גם לאחד. יש נקודות שחוף בפעולה בין קבוצי השה"צ ובין א"ה, אולם החוכן הקבוצי לא יובטח לאורך ימים על ידי המפלגה. החוכן הפוליטי של המפלגה אינו החוכן הפוליטי שלי. אינני קומוניסט, אבל אני מחייב את דרך הקומוניזם לגבי שחרור העולם. רק בעניינים שלנו שהם מורכבים ביותר ולא מובנים לקומוניזם אני הולך בדרך אחרת, שאלתי - איך יתכן המצאו בקבוץ אחד עם חברים שיש להם חוכן פוליטי אחר; אמר: החוכן הפוליטי אינו אקטואלי עכשיו. חברי הקבוץ לא יוכלו להשתתף עם פועלים שלא בקבוץ בארגון פוליטי אחד, כי הארגון הזה עלול להכחש לענייני הקבוץ במקרה של קונפליקט בין אינטרסי הקבוץ ואינטרסי שאר הפועלים. רק הקבוץ יגן באמונה על עצמו והוא צריך להיות גם גוף פוליטי.

איני רואה כל חזקת וחיוב באחד. השה"צ ישא באחריות התנועה מחוץ קואופרציה, ואיני צריך לוותר על הכנו המיוחד. הוא בעד סלחמה מהפכנית. אכנס הנגודים הפוליטיים אינם אקטואליים במלחמה הפוליטית עכשיו, אבל הוא אקטואלי בחנוך.

שאלתי כיצד ימנע ההתפלגות בהשה"צ בעלי חוכן פוליטי אחר, לאחר שהם עוסקים בעיקר בחנוך, והדעה הפוליטית היא אקטואלית בחנוך. אמר: ההבדל הוא רק בחנוך, והיות שבהשה"צ העיקר הוא הפעולה וההגשמה ולא הדעה, הם יכולים להיות מאוחדים. אילו הייתה דרך אחת בארץ היו

מחברים בגולה על הנגורים. אין גולה מפתח לארץ. אבל אין דרך משתפת.

בנעמי - יש לי חפיסה שונה בשאלה הטקטיקה של צבור הפועלים בארץ. יש הבדל בפרוגנוז האינטרנציונל. יש להנה"צ חפיסה דינמית של אטמים. זו נחוצה לנוער ולפועל הקשור בשאלות עולמיות. השה"צ שולל פעולה רפורמיסטית. למת החקירה א"ה באינטרנציונל השני? לא"ה יש דו קטרינה על קואופרציה פרמנטית עם הבורזואזיה, בשעה שהשה"צ הוא רק בעד קואופרציה עכשיו, ונגד קואופרציה בדונומיקה. יש נגורים בשאלה הערבית, לא אחי אך עם רוב חברי א"ה. בעתיד תהיה טקטיקה יותר חריפה של כלחמת מעמדות. במפלגה המאוחדת תהיה התרוצצות רעיונית והספלה התפוצץ. יש הבדלי דעות בתנוך הנוער. הם מתנכים להגשמה. נחוצה קואורדינציה. החלטנו שהמשך הישיבה יהיה בשווי לורשו.

נפגשתי עם מאיר פינקלשטיין. הוא קובל מרה על מנהיגי התנועה הציונית בפולין, שאין להם כל דאגה ואחריות ציונית. הציונות פה נעשתה ל"שפרונג ברעט". העניין לא"י הוטב בשנה האחרונה. כשבו היורדים היחה הארץ שנואה ומבוזה, אולם כששכך הכעס ונשתכחו התרעומות נחעורה שוב החבה; כי היחודים בפולין רוצים שיהיה דבר מה בא"י ואוהבים לשמוע שיש תקווה ושנעשה דבר מה. לא רק המעוניינים בעצמם לעבור בארץ כי אם אלה שאינם עומדים לנסוע רוצים לשמוע טובות על הארץ. כשהוא בא לאיזה ^{מחאסן} קהל רב לשמוע. אם טועין אינה נוחנת כלום לקרות - אשמים לא כל כך הנוחנים כי אם הלוקחים.

אין "מנחינים". העסקנים רבים ביניהם וש. ועים רק בפוליטיקה מקומית. אין הוא מסכים לדעתו של גרינבום שרק אם תהיה אפשרות של עליה רחבה תתגבר התנועה פה. אלו היחה הסחרות הגונה בפולין - אפשר היה להגביר התנועה ולאסוף סכומים גדולים לקרנות. יש הרבה כסף ליהודים ולהרבה יהודים. אינם רגילים עכשיו לחת, אבל אפשר להרגילם לכך.

בחמש ועשרה אה"צ יצאתי ברכבת והגעתי לפלונסק בשמונה פחות רבע בערב.

ד' חשרי
18 ספטמבר
יום ג'

לאחר שהונח לי קצת מהמבקרים השואלים לשלום בניהם ובנותיהם ואחיהם ואחיותיהם בארץ הלכתי לבקר ביי"ס חרבות שנוסד רק לפני זמן מה, ובו 80 חלכיד (בבית הספר הממשלתי ליהודים לומדים 600 ילדן), ארבע מחלקות לע"ע, 6 שעות בשבוע מלמדים פולנית, היסטוריה וגיאוגרפיה פולנית בלשון הפולנית, כל השאר מלמדים עברית. עד כמה שהספקתי לראות את החכנית - לא מצאתי כל סימן ורמז של קרליקליות. מלמדים במבטא האשכנזי. ילדים וילדות יחד. חלק מהחלמידים הוצאו עכשיו מבית הספר הממשלתי.

רבה ואברהם החיעצו אחי על נסיעה. החלט שאטלגרף